

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Engelskundervisning genom skönlitterära texter i åk 4–6

Skönlitterära texters för- och nackdelar i
engelskundervisningen i åk 4–6

KURS: Själständigt arbete för grundlärare F-3 samt 4–6, 15 hp

PROGRAM: Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6

FÖRFATTARE: Nikolina Ahnberg

EXAMINATOR: Jenny Malmqvist

TERMIN: VT18

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Självständigt arbete för

grundlärare 4–6, 15 hp

School of Education and Communication

Grundlärarprogrammet med
inriktning mot arbete i
grundskolans årskurs 4-6
VT18

SAMMANFATTNING

Nikolina Ahnberg

Engelskundervisning genom skönlitterära texter i årskurs 4–6

Skönlitterära texters för- och nackdelar i engelskundervisningen i åk 4-6

English Language Education through Literature in Years 4-6

Advantages and Disadvantages of Literature in English Language Education in Years 4-6

Antal sidor: 29

Syftet med denna studie är att granska vad samtida forskning säger om användningen av skönlitteratur i undervisning i engelska som främmande språk i mellanstadiet. Forskningsfrågorna fokuserar på för- och nackdelar med användningen av skönlitteratur, samt hur dessa förhåller sig till kunskapskraven i engelska i mellanstadiet. Bakgrunden berör olika begrepp viktiga för förståelse av detta ämne, skönlitteraturens betydelse allmänt och i skolans värld samt de delarna i styrdokumentet *Lgr 11* som pekar på behov av ett komplext undervisningsmaterial i engelska som främmande språk. Resultatdelen lyfter fram olika forskningsresultat som rör användningen av skönlitteratur i de yngre och äldre årskurserna. Här berörs för- och nackdelar när det gäller inläring av nya ord, grammatik samt utveckling av andra aspekter såsom empati, kritiskt tänkande och interkulturell kompetens. Det lyfts även fram olika aspekter av arbetet med skönlitteratur som till exempel att förberedelse, genomförande och uppföljning av lektioner kräver mer tid av en lärare, än undervisning som endast följer en kursbok. Granskningen är baserad på forskningsartiklar, samt böcker som behandlar temat skönlitteraturens betydelse allmänt samt skönlitteraturens betydelse för inläring av främmande- och andraspråk. Eftersom denna granskning är inriktad mot grundskolans mellanstadium, och i avsaknad av ytterligare material som behandlar mellanstadieålder, har jag även använt mig av undersökningar som omfattar äldre elever. Genom en noga granskning av forskningsmaterialen återger studien en bild av skönlitterära texters för- och nackdelar för språkundervisning i engelska som främmande språk i mellanstadiet.

Sökord: skönlitterär text, undervisning i främmande språk, språkinlärare, undervisningsmaterial, motiverande undervisning

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	1
2. Syfte och frågeställningar.....	2
3. Bakgrund	3
3.1. Autentisk och förenklad text	3
3.2. Skönlitterära texter och <i>Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011</i>	5
3.3. Skönlitteratur – autentisk text med komplex betydelse	6
3.3.1. Skönlitterär text situerad i en sociokulturell kontext.....	6
3.3.2. Skönlitteraturens form och dess potential för inläring av ett främmande språk.....	7
3.3.3. Skönlitteratur som hjälpmedel att avdramatisera språkinläring	7
3.4. Språkundervisning genom autentiska texter i världen och i Sverige.....	8
3.4.1. ”Cult of authenticity”	8
3.4.2. Engelskundervisning i Sverige	8
4. Metod	9
4.1. Litteratursökning	9
4.2. Avgränsningar	9
4.3. Urval av vetenskaplig litteratur	10
4.4. Materialanalys	10
4.5. Tabell.....	11
5. Resultat.....	13
5.1. För – och nackdelar med användningen av skönlitterära texter i engelskundervisning	13
5.1.1. Motivation – en viktig aspekt i inläring	13
5.1.2. Arbete med skönlitteratur i engelskundervisning – en onödig börda för lärare?	16
5.1.3. Skönlitterära texters roll för interkulturell kommunikativ kompetens	16
5.1.4. Skönlitterära texter som försök att svara på de existentiella frågorna.....	17
5.1.5. Skönlitterära texters möjligheter och hinder vid inläring av ett främmande språk	18
5.2. Vilka lärandemål täcker arbetet med skönlitterära texter i engelskundervisning?	20
5.2.1. Elever ska kunna förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter	20
5.2.2. Elever ska kunna formulera sig och kommunicera i tal och skrift	21
5.2.3. Elever ska utveckla förmåga att använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådda.....	22
5.2.4. Elever ska kunna anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.....	23
5.2.5. Elever ska kunna reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används	23
6. Diskussion	24
6.1. Metoddiskussion.....	24
6.2. Resultatdiskussion	25
6.3. Framtida forskning	29

1. Inledning

Att lära sig ett nytt språk är komplext. Det rör sig om inläring av nya ord och nya ljud. Det kan också handla om att handskas med uttryck som saknar funktion i ens eget språk och främmande sätt att forma meningar. Genom ett nytt språk får vi även tillgång till andras sätt att uppleva världen och livet samt tillträde till det annorlunda och nya. Detta kan vara en stor motivation för att vilja lära sig ett nytt språk. Vilka läromedel som används i detta arbete kan vara avgörande om ett sådant inträde i det nya språkets rikedomar kommer att vara lyckat och inspirerande eller misslyckat och oinspirerande.

I Sverige har en lärare i årskurs 4–6 möjlighet att välja mellan olika kurs- och övningsböcker i engelskundervisningen. Trots detta är engelsklektioner inte alltid utmanande och kreativa (Sandström, 2011, s.18). Exempel på arbetsmetoder som ofta används är högläsning av en text i helklass, avskrivning av engelska ord i övningsböcker och diktering av tio till femton nya ord från ett kapitel som eleverna får med sig hem och som de gör prov på den nästkommande veckan. Ett nytt kapitel startas och ett annat förutbestämt tema presenteras (Sandström, 2011, s. 18). Ett alternativt sätt att undervisa i engelska är genom användning av skönlitteratur som ett substitut för kursböckerna och utformning av arbetsuppgifter alltefter hur boken/texten ser ut. Även om det sättet att undervisa i engelska i årskurs 4-6 inte är vanlig, har det bevisats vara värt att utforska (Feldmanis, 2010, s. 108).

I denna uppsats undersöks lämpligheten med att använda skönlitteratur som ett alternativ till kursboksbaserad engelskundervisning. I vårt högteknologiska samhälle med åtskilliga digitala lösningar som medel att uppnå olika mål är betydelsen av en bra berättelse markant och har inte förlorat sin kraft. Denna uppsats är en granskning av vad forskningsstudier anger om användningen av skönlitterära texter i engelskundervisning i åk 4–6.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att utifrån forskning om skönlitteraturens betydelse vid inläring av nya språk, undersöka om skönlitteratur kan bidra till att uppfylla kunskapskraven i engelska som främmande språk i mellanstadiet. Detta syfte uppfylls genom att söka svar på forskningsfrågorna:

Vad säger forskningen om fördelarna och nackdelarna med skönlitteratur vid inläring av främmande språk?

Hur förhåller sig dessa för- och nackdelar till kunskapskraven i engelska som främmande språk i mellanstadiet?

3. Bakgrund

I det följande redovisas hur samtida forskning har tolkat begreppen autentisk och förenklad text. Dessa två typer av texter används i undervisning av främmande språk och är motsatser till varandra. Uppsatsen kommer att ange de delar av kunskapskraven för ämnet engelska i grundskolan som påvisar behov av undervisningsmaterial som kan täcka en vid repertoar av utbildningsmål. Bakgrunden berör även skönlitteraturens funktion och betydelse, både mer allmänt och i skolans värld, och belyser de aspekterna av skönlitteraturen som kan främja en utveckling som ligger i linje med de i styrdokumentet angivna målen.

3.1. Autentisk och förenklad text

En skönlitterär text är en av de många olika typer av texter som tillsammans kallas för autentiska texter. Vad är det som är specifikt för dem? För att svara på det görs i det följande ett försök att lyfta fram hur samtida forskning har tolkat begreppet.

Scarcella och Oxford (1992) beskriver att en autentisk text är en text skriven av och för dem som har textens språk som sitt modersmål (Scarcella & Oxford, 1992, s. 98 i Day & Bamford, 2010, s. 54). En annan tolkning av begreppet är att det rör sig om en text vars huvuduppgift är att kommunicera mening (Swaffars, 1985, s. 17 i Day & Bamford, 2010, s. 60). Till skillnad från föregående tolkning, inkluderar Swaffars (1985) i begreppet autentisk text även texter skrivna specifikt för inlärare av ett främmande språk. Day och Bamford (2010) anger att kommunikation av mening är en aspekt av texterna skrivna av och för dem som har textens språk som sitt modersmål. Denna aspekt av kommunikation med läsaren saknas ofta i de så kallade förenklade texterna skrivna för inlärare av ett främmande språk. Anledning till denna avsaknad är att deras författare fokuserar på att anpassa texternas språk och innehåll till inlärare av ett främmande språk och lägger mindre vikt på skrivandets väsen, vilket är kommunikationen med läsaren (s. 58). Att Swaffars inkluderar texter skrivna för undervisning i ett främmande språk i kategorin autentiska texter betyder att hon anser att det finns möjlighet även för en förenklad text att innehålla denna aspekt av kommunikation med läsaren. Nästa tolkning av begreppet autentisk text inkluderar både texter skrivna av och för dem som har textens språk som sitt modersmål, och sådana texter som varsamt är anpassade för inlärare av främmande

språk. Anpassningen kan innebära omformulering av svåra uttryck eller förkortning av texten (Walters, 1986, s. ix i Day & Bamford, 2010, s. 54).

Utifrån de presenterade tolkningarna framgår det att begreppet autentisk text tolkas olika i alla tre fallen. Denna uppsats fokuseras på vad forskningsstudier säger om att i undervisning använda texter som är skrivna av och till dem som har engelska språket som sitt modersmål, samt sådana texter som varsamt har anpassats till inlärare av främmande språk. Anpassningen i detta fall innebär att ett eller några ord har byts ut. Den tolkning som i begreppet autentisk text även innefattar texter skrivna specifikt för inlärare av ett främmande språk, kommer inte att inkluderas i denna granskning. Eftersom syftet med denna studie är att belysa för- och nackdelar av skönlitteratur för engelskundervisning har texter skrivna specifikt för inlärare av ett språk inte relevans för denna studie.

Autentisk text är ett begrepp som omfattar olika slags texter. Många forskningsstudier ger ett betydligt större utrymme till skönlitteratur när de behandlar temat autentisk text. Skönlitteraturens kraft, egenvärde och den påverkan som den kan åstadkomma på läsarna, utgör en potential som är värd att utforska och, om det är möjligt, utnyttja även i undervisningen av ett främmande språk (Candlin & Hall, 2005, s. 17).

I inlärning av ett främmande språk förekommer också, som nämns ovan, en annan typ av text – kallad förenklad text. I undervisningssammanhang anses den vara en motsats till den autentiska texten (Day & Bamford, 2010, s. 54–57). De förenklade texternas funktion i främmandespråksundervisningen är att försäkra en inlärningsmöjlighet för inlärare – i synnerhet för de som är i början eller i mitten av sin språkinlärning (Widdowson, 1978, s. 79, 89–91). Ett exempel på en förenklad text, skriver Widdowson, är en omskriven och till form och språk förenklad autentisk text. I detta fall är även textens funktion förändrad. Ett annat exempel är när det i en autentisk text byts ut svåra ord och strukturer medan den ursprungliga textens form och funktion förblir oförändrad. I sista exemplet, enligt Widdowson, skrivs en förenklad text specifikt för inlärare av ett främmande språk (Day & Bamford, 2010, s. 57).

En generell attityd mot de autentiska texterna är att de är mer intressanta, naturliga och relevanta medan de förenklade texterna ofta ses som icke-motiverande, onaturliga och icke relevanta. En sådan attityd, menar Day och Bamford (2010), är alltför skissartad. De anger i sin rapport Carter och Longs (1991) beskrivning om en komplexitet angående de förenklade texterna: "It's worth remembering that – as with all books – there are good, bad and indifferent simplified texts" (Carter & Long, 1991, s. 152 i Day & Bamford, 2010, s. 56). En paradox angående arbetet med de autentiska texterna är att även om de är bäst lämpade för att förbereda inläraren på att möta det autentiska språket kan de utföra ett hinder för till exempel läsutveckling (Williams, 1984, s. 25 i Day & Bamford, 2010, s. 54). Om inläraren möter en autentisk text som ligger ovanför den egna språknivån är hen tvungen att koncentrera sig på avkodning av ord (Williams, 1983, s.175 i Day & Bamford, 2010, s. 55). De förenklade texterna är däremot utformade med avsikt att lämpa sig för inlärares språknivå (Day & Bamford, 2010, s. 57).

Att de autentiska texterna är skrivna för de som har textens språk som sitt modersmål kan, för en lärare i främmande språk, innebära en svårighet vid valet av en text. En rätt språklig nivå behöver inte innebära att innehållet är passande. Ifall hen vill anpassa innehållet kan språknivån höjas, och därmed vara alltför krävande. Det är en viktig aspekt som bör uppmärksammas i språkundervisningen (Sandström, 2011, 40–42).

3.2. Skönlitterära texter och *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr11) ger olika riktlinjer angående ämnet engelska som främmandespråk i grundskolan: "Kunskaper i flera språk kan ge [...] möjlighet till kontakter och större förståelse för olika sätt att leva [...], olika livsvillkor samt sociala och kulturella företeelser där engelska används" (Skolverket, 2016b, s.34). Det som kan tolkas utifrån citaten är att språket som lärs i klassrummet bör leda till möjlighet för kommunikation även utanför klassrummet. Det innebär att ordförråd som eleverna får med sig samt språkets form måste vara relevanta för de sociala omständigheterna som elever kommer att möta i den engelsktalande världen. Vidare kan det tolkas utifrån citaten att texterna som ska användas i engelskundervisning måste ha komplex betydelse. De ska inte

bara upplysa om språkets form och ord utan även anvisa om olika människors livsvillkor och kultur. Vidare beskrivs det i *Lgr11* att eleverna ska utveckla ”tilltro till sin egen förmåga att använda språket i olika situationer och för skilda syften” (Skolverket, 2016b, s.34). Eleverna ska tillägna sig ett språk som de kan känna sig trygga med och därmed våga använda. Språk lever – de förändrar sina former, nya ord skapas och gamla byter sitt användningsområde. Ett språk varierar också allt eftersom vilket land eller område man befinner sig i. Det är ovanligt att stöta på skolengelska i den engelsktalande världen. Styrdokumentet beskriver att arbetet med undervisningsmaterial som ger eleverna möjlighet att möta en språkvariation, kan utveckla elevernas tilltro till sin förmåga att uttrycka sig och förstå engelska i olika situationer.

Vidare beskrivs i styrdokumentet att eleverna ska kunna ”stimuleras i att utveckla intresse för språk och kulturer” (Skolverket, 2016b, s.34). Att utveckla intressen, inspirera och motivera elever för olika ämnen är en viktig aspekt styrdokumentet ofta syftar på. Undervisningen ska utgå från elevernas egna förutsättningar och intressen men också vidga deras värld och inspirera till utforskning av det främmande.

3.3. Skönlitteratur – autentisk text med komplex betydelse

3.3.1. Skönlitterär text situerad i en sociokulturell kontext

Vad kan skönlitteratur erbjuda inlärarna i engelska som främmande språk? För det första, en bra berättelse som i sig är motiverande får en att vilja förstå och ta sig igenom en text. Skönlitterär text förmedlar också kultur och historia som ligger till grund för både språk och innehåll. Denna kan, hos en läsare, utveckla interkulturell medvetenhet och empati för den andre som är annorlunda, och på så sätt minska fördomar och stereotyper (Gomez R., 2011, s. 52–53). Skönlitteratur kan också utveckla kritisk tänkande hos läsare. Genom att det uppstår en distans mellan läsaren och en beskriven händelse kan det som brukar benämnas ”förfrämligande” uppstå, det vill säga att ett tidigare känt agerande eller attityd nu ställs i en ny belysning. Det kan hjälpa läsaren att forma en andra uppfattning om situationen presenterad i texten och börja tänka kritiskt (Thyberg, 2004, s. 217). Ett vanligt förekommande tema i barnböcker rör olika värderingar som till exempel osjälviskhet och allas lika värde, vilket kan

vara en grund till samtal och reflektion och som kan leda till utveckling av en större sociokulturell medvetenhet hos elever (Christie, 2005, s.204).

3.3.2. Skönlitteraturens form och dess potential för inläring av ett främmande språk

Shklovsky (1965) skildrar en annan aspekt av skönlitteratur som tillhör en del av skönlitteraturstudier som framhäver betydelsen av form i skönlitteraturen. Betydelse av innehållet sätts i bakgrund. Han skriver att skönlitteratur är ”konst vars uppgift är att framkalla svåråtkomliga former och förlänga betraktelse hos de som ser dem, eftersom själva perceptionen av konsten är målet i sig och bör vara förlängd” (Candlin & Hall, 2015, s.17). Att stanna upp och begrunda de av språkets olika former som inte är självklara vid första ögonkastet är en önskvärd praktik hos inlärare av ett nytt språk (Candlin & Hall, 2015, s.17). Genom att utsättas för de svåra språkformerna som används i skönlitteraturen förlängs inlärnarnas uppmärksamhet på språket vilket kan göra att de dras ännu djupare in i det nya språket.

3.3.3. Skönlitteratur som hjälpmedel att avdramatisera språkinläring

Skönlitteraturens primära uppgift är att berika sina läsares liv (Sandström, 2011, s. 21–22). Skönlitteraturen skrivs för att läsaren ska upptäcka och njuta av både innehållet och språket. Författarens val av olika ljud, rim, ord eller ordföljd skapar en viss känsla, berättar någonting. Ett element av överraskning i texten när någonting oförväntat händer, spänning vid äventyr, oförutsägbarhet av slutet, obehag vid plötsliga vändningar i berättelsen eller humor när det händer någonting som inte borde, är element i skönlitteraturen som gör att vi kan njuta av den (Christie, 2005, s 203). Allt det kan motivera och dra läsaren in i texten och genom den in i språket. Rim och upprepningar i vissa dikter och berättelser kan vara en hjälp vid memorering av ord och fraser. Texter som skapar positiva känslor genom författarens lekfulla hantering av språk och form tåls att läsas och höras många gånger. Även det kan i sin tur gagna inlärnarnas memorering av ord (Sandström, 2011, s.63).

3.4. Språkundervisning genom autentiska texter i världen och i Sverige

3.4.1. ”Cult of authenticity”

De olika autentiska texternas användning ökade i en större utsträckning på 1980-talet. Denna utveckling startade som en följd av ”communicative language teaching (CLT)”, en rörelse inom utbildning som utvecklades under senare 1970-talet (Day & Bamford, 2010, s.54). Arbetet med de autentiska texterna ansågs kunna berika ordförråd, möjliggöra utveckling av lässtrategier samt träna kritiskt tänkande (Kramsch & Kramsch 2000 i Candlin & Hall 2015, s. 120). Den verkliga undervisningssituationen visade dock en begränsad etablering av de idéerna som CLT hade i början. I engelsktalande länder har undervisningen genom autentiska texter i engelska som andraspråk inte integrerats så som det var tänkt, utan har blivit en aktivitet vid sidan av ”vanlig” undervisning. I de övriga länderna där engelska undervisas som ett främmande språk har sättet att arbeta med autentiska texter som medel vid språkinläring förblivit traditionellt inriktad på språkliga analyser av texter. Detta har visat sig vara ett ej motiverande sätt att undervisa i främmande språk (Candlin & Hall 2015, s. 124).

3.4.2. Engelskundervisning i Sverige

Högskoleutbildning för grundskollärare idag innebär en utbildning som leder till undervisning i olika ämnen. Många studenter upplever inte samma styrka och kompetens i alla de ämnena (Feldmanis, 2010, s. 101). Lärare som inte har tillräcklig kompetens i engelska språket håller sig i sin undervisning till textböcker och till de följande övningsböckerna eller använder metoderna hen själv har erfarit i sin grundskoleutbildning. Konsekvensen av det är en ensidig undervisning som inte är tillräckligt elevcentrerad och där elevernas potential inte utnyttjas till fullo (Sandström, 2011, s.18). De lärare som känner sig trygga med sina kunskaper i engelska är öppna för andra möjligheter i engelskundervisningen. De använder också engelsk skönlitteratur som ett komplement till textböcker (Feldmanis, 2010, s.109).

4. Metod

4.1. Litteratursökning

Här beskrivs tillvägagångssättet som användes för att finna forskningslitteratur som behövdes för studiens granskning. Forskningsmaterial söktes främst i böcker som behandlar temat ”användning av skönlitteratur i undervisningen av engelska som främmande språk”. På grund av ett begränsat antal av sådan litteratur användes i denna granskning även böcker som behandlade undervisning i engelska som andraspråk. Böcker som berör allmän kunskap om skönlitteraturens betydelse ansågs vara relevant för uppsatsen eftersom den tydliggjorde komplexiteten och rikedomen som skönlitterära texter har att erbjuda inlärarna av engelska som främmande språk.

Artiklar har sökts genom sökmotor ERIC och Thesaurus. Sökord som användes i början av sökningen var ”literature AND second language learner”. Genom sådan sökning har jag fått fram artiklar som rörde undervisningen i engelska både som andra- och främmande språk. Eftersom denna uppsats behandlar betydelse av skönlitteratur i undervisning av engelska som främmande språk, har artiklar som behandlar sådan undervisningssituation haft företräde i urvalet. Jag följde Thesaurus rekommendationer till vidare sökning som ”literature appreciation”, ”literature program” och hittade relevanta artiklar. De artiklar som mest har närmat sig uppsatsens syfte har använts för kedjesökning.

4.2. Avgränsningar

Forskningsmaterialet inkluderar böcker, kapitel och artiklar som behandlar användning av autentiska texter från låga till avancerade nivåer i engelska, med inlärare i olika åldrar – både barn och vuxna. Texter som problematiserar användning av autentiska texter i de lägre utbildningsnivåerna (från årskurs 1 till 5 i grundskolan) erbjöd en bild av ämnet som kompletterades med materialet som behandlade olika aspekter av skönlitteratur och språkutveckling hos äldre tonåringar eller unga vuxna med olika nivåer i engelska språket. Att reflektera över skönlitteraturens betydelse för språkinläring hos äldre inlärare gav en bättre bild om för- och nackdelar av språkinläring genom skönlitteraturen skriven för äldre läsare. Idéer beskrivna i de texterna som behandlade engelskundervisning i senare utbildningar var

användbara för uppsatsen i den utsträckning de kunde appliceras till mellanstadieålder. Metoder använda i språkundervisningen var tillräckligt allmänna för att de skulle kunna förenklas och anpassas till årskurs 4–6. Betraktelser om skönlitteraturens allmänna betydelse var också en aspekt som var relevant för uppsatsen.

Forskningen som behandlade förskoleålder valdes bort på grund av för enkla arbetsmetoder och material som används i den åldern. Den kunskapen ökade inte förståelsen om autentiska texters betydelse i mellanstadiet. Skildringar av arbetet med autentiska texter i lågstadiet däremot ingår i denna granskning. Med hjälp av dem kunde jag få en uppfattning om vilka förkunskaper och erfarenheter eleverna borde ha med sig till mellanstadiet samt på vilket sätt man kan arbeta med de eleverna som inte har fått med sig de förkunskaperna.

4.3. Urval av vetenskaplig litteratur

Det utvalda materialet som granskas i denna uppsats är artiklar med peer- review, böcker, antologier och forskningsrapporter. En viktig aspekt som avgjorde valet av litteraturen var att källan behandlar undervisning i engelska språket genom skönlitteratur. Böcker som behandlar mellanstadieåldern har haft företräde i denna granskning. Böcker som behandlar undervisning i främmande språk, utan särskilt betoning på mellanstadiet, användes inte i sin helhet. I de fallen användes enbart kapitel som behandlade undervisning i främmande språk genom skönlitteratur. Källorna som behandlade undervisning i engelska för engelsktalande barn i låg- och mellanstadieålder var också användbara källor. Tillvägagångssätt vid analysen av artiklarna var att läsa sammanfattningarna och avgöra ifall artikeln har relevans till ämnet. Vid analysen av böcker lästes författarnas sammanfattning samt innehållsförteckning.

4.4. Materialanalys

Denna litteraturstudie granskar olika forskningsmaterial som beskriver inläring av engelska hos elever i olika åldrar. Forskningsmaterialen delades in i kategorier utifrån elevernas ålder. Det var viktigt att uppmärksamma vilka för- och nackdelar av arbete med skönlitteratur de olika studierna beskrev. Alla för- och nackdelar identifierades och jämfördes. Eftersom

kategoriseringen gjordes utifrån inlärnarnas ålder sågs för- och nackdelarna sedan i en kontext av den specifika undervisningssituationen. Detta var viktigt för att lättare kunna säkerställa en bild om för- och nackdelarna av språkundervisning genom skönlitteraturen i mellanstadieålder. Den andra kategoriseringen delade in studierna enligt vilka aspekter av skönlitteraturen forskarna har valt att beröra. Beskrivningar om skönlitteraturens språk och dess betydelse för inläring av nya ord, fraser och grammatik utgjorde en kategori medan beskrivningar om litteraturens betydelse för utveckling av andra aspekter som kritiskt tänkande, empati eller interkulturell kompetens en annan. Analysen syftade på att utforska i vilka åldrar och på vilket sätt skönlitteraturen kan bidra till språkinläring. Denna uppsats beskriver olika aspekter av skönlitteraturens betydelse som berörs i de utvalda forskningsmaterialen.

4.5. Tabell

Författare	År	Publikationstyp	Titel
Sandström, K.	2011	Bok	Kidworthy Works
Feldmanis, S. I Vannestål, M. E. & Lundberg, G.	2010	Bokkapitel	Barnlitteratur i det engelskspråkiga klassrummet
Day, R. R. & Bamford, J.	2010	Bok	Extensive Reading in Second Language Classroom
Candlin, C. N. & Hall, D. R.	2015	Bok	Research and Practice in Applied Linguistics: Literature in Language Education
Christie, F.	2005	Bok	Language Education in the Primary Years
Duff, A. & Maley, A.	1996	Bok	Resource Books for Teachers: Literature
Thyberg, A. I Ringqvist, E. L. & Valfridsson, I.	2004	Forskningsrapport	What is the Link Between the Ideals of a Liberal Education and the Reading of Literature in English?
Ramos, F. D. R.	2014	Artikel	Incidental Vocabulary Learning in Second Language Acquisition: A Literature Review
Öz, H. & Efecioglu, E.	2015	Artikel	Graphic Novels: An Alternative Approach to Teach English as a Foreign Language

Gomez, R. L. F.	2011	Artikel	Fostering Intercultural Communicative Competence Through Reading Authentic Literary Texts in an Advanced Colombian EFL Classroom: A Constructivist Perspective
-----------------	------	---------	--

5. Resultat

Här redovisas på vilket sätt användningen av skönlitterära texter i engelskundervisning behandlas i forskningen samt vilken betydelse sådana texter kan ha för engelskundervisning i mellanstadiet. Granskningen redovisas komparativt genom att jämföra de utvalda texternas skildring av skönlitteraturens betydelse för språkundervisningen. Forskningsfrågorna som denna granskning utgår ifrån är:

Vad säger forskningen om fördelarna och nackdelarna med skönlitteratur vid inläring av främmande språk?

Hur förhåller sig dessa till kunskapskraven i engelska som främmande språk i mellanstadiet?

5.1. För- och nackdelar med användningen av skönlitterära texter i engelskundervisning

Skönlitterära texter är inte skrivna explicit för att lära ut främmande språk. Deras fokus ligger inte på att lära ut vissa grammatiska former eller ord. De förenklade texterna i kursböcker, å andra sidan, är skrivna och strukturerade i syfte att hjälpa inlärnarna att lättare komma in i det nya språket. Ändå har skönlitterära och andra autentiska texters användning i språkundervisningen betraktats som önskvärd sedan 1980-talet. Samtida forskning har granskat skönlitteraturens betydelse och kommit fram till fördelar och nackdelar när den används vid inläringen av ett främmande språk.

5.1.1. Motivation – en viktig aspekt i inläring

En studie som har betonat de motiverande aspekterna med skönlitteratur i språkinläring är Duff och Maley (1996). De beskriver de skönlitterära texterna som ”ej triviala” till skillnad från mycket av annat material i engelskundervisningen (s. 6). Skönlitteratur rör ämnen som fängslade författarna tillräckligt mycket för att få honom/henne att skriva om dem. Duff och Malley (1996) beskriver vidare att skönlitterära texters teman motiverar och engagerar läsare att föra fram sina egna tankar och erfarenheter av olika teman (s. 6).

Barnlitteraturforskare Sandström (2011), Cristie (2005) och Feldmanis (2010) lyfter fram skönlitterära texters betydelse för språkundervisning i låg- och mellanstadiet. Sandström (2011) anger att kursböckerna i engelskundervisning inte alltid är anpassade till elevernas ålder, varken till innehåll eller språk. Teman och ord som förekommer i kursböckernas texter tilltalar inte elevernas erfarenhet och är utan nytta för deras vardag (till exempel beskrivning av vädret, sjukdom eller hälsa, hälsningar som ”good afternoon”) (Sandström, 2011, s 20–22). Sandström förklarar vidare att språket som ska erbjudas till dessa elever bör vara på deras nivå, vilket betyder ett språk de kan använda i sin vardag. Hon menar att en lärare bör observera och lyssna in sina elevers kommunikation i olika situationer i skolan och välja texter med innehåll, ord och uttryck som eleverna kan ha användning för i vardagliga samtal med jämnåriga. Texter som kan erbjuda detta är, enligt Sandström (2011), autentiska texter skrivna för engelsktalande barn i samma ålder som inlärarna. Bland de autentiska texterna ger hon mest plats i sin forskning till skönlitterära texter för barn. Sandström beskriver att författare av kursböcker för de yngre eleverna (årskurs 1–5) skapar texter som inte är anpassade till elevernas kunskapsnivå. Hon anser att problemet är att det arbete som författarna till textböcker ställs inför är alltför omfattande. En kursbok rymmer texter som ska användas av ett stort antal elever under ett helt år. En lärare å andra sidan känner sina elevers förkunskaper och intressen och kan mer exakt bestämma vilken text som skulle vara lämplig för dem (Sandström, 2011, s. 20–22, 42). Sandström (2011) föreslår att en lärare ska observera elevernas olika aktiviteter under en skoldag och utifrån detta välja texter och dikter som både passar i engelskundervisning och i elevernas aktiviteter utanför klassrummet. Elevernas lekar på gården, till exempel, kan vara inspiration för lärare att välja engelska ramsor, ”playground chants”, som undervisningsmaterial. Dessa används av jämnåriga engelsktalande barn i liknande lekar (Sandström, 2010, s. 51–52, 69, 71).

Feldmanis (2010) presenterar ett urval av unga elevers (åk 1-5) arbete och tankar om användningen av skönlitteratur i undervisningen av engelska som främmande språk (s. 102). Hon lyfter fram elevernas upplevelse av arbetet som ”ett trevligt avbrott i ordinarie undervisning” (2010, s. 106). En av följderna till ett motiverande sätt att arbeta är en snabbare inlärning av nya ord. Elevernas engagemang och entusiasm för arbetet resulterar också i användningen av de nyinlärda fraserna och meningarna, även utanför klassrummet (Feldmanis, 2010, 106). Christie (2005, s. 203), som beskriver språkutveckling genom skönlitteratur hos engelsktalande elever, anger på samma sätt som Sandström (2011, s.

39) att skönlitterära texter är källa till välbehag och underhållning, vilket i sig kan vara en anledning till arbetet med dem. Även här sammanförs motivationen med memorering av nya ord.

Öz & Efecioglu har i en studie från 2015 undersökt användningen av grafisk roman hos främmandespråksinlärare som är 15 och 16 år gamla, och argumenterat för att den tilltalar många olika typer av inlärare. Förutom visuella inlärare som lättast lär sig via synen, nämner de auditiva inlärare som föredrar inläring genom att lyssna och prata samt kinestetiska inlärare som behöver röra på sig, interagera och leva sig in i sin inlärningsprocess. En grafisk roman kan användas till att skapa drama eller intervjuer vilket kan tilltala både den auditiva och kinestetiska inläraren (s. 79). Vidare skriver de att grafisk roman kan användas som arbetsmaterial både individuellt och i grupp, eftersom bilderna som följer texten erbjuder en förklaring av berättelsen som är beskriven i romanen. Användning av den grafiska romanen kan, enligt forskarna, minska frustrationen hos elever som upplever svårighet vid inläring av engelska språket. Den grafiska romanen är litteratur som elever gärna läser, även under sin fritid, på sitt modersmål och är därför ett motiverande material att arbeta med (Öz & Efecioglu, 2015, s. 77).

I studier skrivna av Day och Bamford (2010, s. 56) och Ramos (2015, s. 161) granskas språkutveckling av inlärare av engelska som andra språk i olika åldrar. Dessa undersökningar har både ifrågasatt och erkänt skönlitteraturens kraft att motivera inlärare av engelska språket. Day och Bamford (2010, s. 55) citerar Rivers (1981, s.260) som anser att arbete med autentiska texter, och därmed även skönlitteratur, innan inlärare har uppnått en avancerad nivå i språket, kan förstöra deras självförtroende. Han skriver att texter, i vilka eleverna måste gissa sig fram till meningen genom kontexten, behöver undvikas. Day och Bamford (2010, s. 60–61) lyfter fram att språkinlärare i de lägre språknivåerna behöver förenklade texter skrivna eller anpassade specifikt för dem. De beskriver texternas kommunikation med läsare som en viktig aspekt av en text men de anser att den aspekten kan införas även i en text ämnad specifikt för inlärare av ett andraspråk (Day & Bamford, 2010, s. 61).

5.1.2. Arbete med skönlitteratur i engelskundervisning – en onödig börda för lärare?

Sandström (2010) beskriver i sin bok mängden av arbete och utmaningar som kursböcker samt autentiska texter ställer framför en lärare. De förenklade texterna i kursböckerna är skrivna för att användas i undervisningen av ett främmande språk. Kursböckerna i sin helhet, är strukturerade och skrivna på ett sätt som främjar språkinläring, vilket också följer den svenska kursplanen. Det betyder att lärare inte behöver ägna sig åt en lång förberedelse inför en lektion. Vid användning av skönlitteratur i undervisningen behöver en lärare känna till sina elevers intressen och språknivå och välja texterna som kommer att korrespondera till de båda kraven. Texternas språk och grammatik måste undersökas, vissa ord måste bytas ut eller förklaras på ett meningsfullt sätt genom, till exempel, användningen av bilder som i detta fall måste hittas och visas. De olika grammatiska formerna som författarna har valt att använda måste identifieras och förklaras. Alla följduppgifter och aktiviteter som sker efter läsningen måste en lärare själv skapa och utveckla, åtminstone efter första mötet med en bok/text (Sandström, 2010, 100-103). Samtidigt måste läraren vara medveten om och täcka alla krav beskrivna i styrdokumentet. Samma gäller för uppföljning av lektionen. Vid tillfällen där de autentiska texterna inte kan täcka alla kursplanens krav behövs komplettering med annat arbetsmaterial. Att följa kursböcker, beskriver Sandström (2010), kan försäkra kontinuitet i arbetet, hjälpa eleverna vid hemarbete, förenkla bedömningen och ge elever bättre möjlighet för självständigt arbete (Sandström, 2010, s. 103).

5.1.3. Skönlitterära texters roll för interkulturell kommunikativ kompetens

En fördel med användning av skönlitterära texter i engelskundervisning som kommer fram i många av de utvalda texterna är den interkulturella kommunikativa kompetensen de kan åstadkomma hos sina läsare. Den interkulturella kommunikativa kompetensen är en kompetens eller möjlighet att effektivt interagera med människor från andra kulturer. I det ingår även möjligheten att effektivt hantera sin egen kulturella bakgrund (Gomez (2012, s. 51). Feldmanis (2010) beskriver exempel där engelska barnramsor kan förmedla något av historien bakom ramsorna. Varför man äter Hot Cross Buns vid påsk eller vem The Grand Old Duke of York var (s. 102) är några exempel de nämner som kan öppna upp för en större mångkulturell kompetens. Sandström (2011, s. 21) beskriver på samma sätt som Gomez (2012, s. 53), Thyberg

(2004, s. 215–216) och Christie (2005, s. 204) att arbetet med skönlitterära texter kan utmana rasism, extremism och stereotyper.

Tyberg (2004) skildrar engelskundervisning i gymnasiet. Hon fokuserar på att läsning och arbete med skönlitteratur kan utveckla kritiskt tänkande och empati hos läsaren. Hon beskriver att författarens sätt att skildra en livssituation närmar läsaren orsakerna bakom olika beteenden och handlingar, vilket kan skapa en förståelse för människor som utför dem. Samtidigt kan det skapas en distans mellan läsaren och redan kända situationer som ses i nytt ljus eller från ett annat perspektiv. Läsaren har då möjlighet att kritiskt observera situationerna samt forma en annan uppfattning om dem (Tyberg, 2004, s. 215). Även Gomez (2012), som undersöker främmandespråksinläring hos äldre inlärare, anger att skönlitteratur ofta rör teman som utvidgar elevernas kunskap om världen vilket i sig minskar fördomar och stereotyper. Läsning av böcker skrivna av författare med en annan kulturell bakgrund kan få läsaren att lära sig att uppskatta en ”annorlunda estetisk manifestation” (s. 53) som är karakteristisk för skönlitteratur i denna kultur.

5.1.4. Skönlitterär text som försök att svara på de existentiella frågorna

En annan humanistisk aspekt som skildras i forskningen är det faktum att skönlitteratur rör det mänskliga livet och en äkta mänsklig erfarenhet (Gomez, 2012, s. 55). Gomez beskriver att det inte är ovanligt för läsare av skönlitteratur att försöka förstå världen för att på det sättet bättre förstå sig själv och sitt eget liv (s.55). En sådan reflektion vid valet av texterna är enligt honom önskvärd (s. 55). Även Sandström (2011) identifierar skönlitteratur som bärare av olika erfarenheter som spänning, humor, tragedi och lycka. Hon framhäver på samma sätt att skönlitteratur kan hjälpa elever att förstå både världen och sig själva (s. 219).

Feldmanis (2010) beskriver ett undervisningstillfälle där lärare använde Chambers (1996) exempel av boksamtal i sitt arbete med skönlitterära texter. Klassdiskussionerna utvecklades i ett öppet klimat och olika tankesätt kunde komma fram. De teman böckerna behandlade var uppskattade av eleverna och uppmuntrade en reflektion över olika mänskliga erfarenheter (s. 107–109). Ett sådant boksamtal är en bra grund för eftertanke om de existentiella frågorna

elever i mellanstadiet börjar fundera över. Thyberg (2004) reflekterar över samma fråga och beskriver att kritiskt tänkande och empati ger upphov till kritisk rannsakan av sig själv och egna värderingar (s.218).

Slutligen skulle jag vilja lyfta fram Candlin och Hall (2015) som i sin bok citerar Shklovskys tankar om behovet av skönlitteratur (vid sidan av annan konst) för vår mänskliga existens: ”art exists that one may recover the sensation of life; it exists to make one feel things, to make the stone stony” (Shklovsky, 1965 i Candlin & Hall, 2015, s. 17).

5.1.5. Den skönlitterära textens möjligheter och hinder vid inläring av ett främmande språk

Day och Bamfort (2010) och Ramos (2015) lyfter fram autentiska texters problematik när de används i inläring av andraspråk hos äldre inlärare (unga vuxna). Framförallt rör det sig om behovet av att välja texter med tilltalande handling, som i detta fall blir texter, skrivna för äldre engelsktalande personer. Det betyder att inlärare som inte behärskar det nya språket på en avancerad nivå måste arbeta med texterna med ett mycket avancerat språk. Ramos (2015) redovisar slumpmässig ordinläring genom läsning av en text. Han framlägger vissa aspekter som är nödvändiga för ordinläring. Som exempel nämner han upprepning av ett ord i en text samt en tillräckligt informativ kontext kring ordet. Sådana villkor, menar han, är ovanliga i en skönlitterär text (Ramos, 2015, s. 161). I sin studie möter Sandström (2011), som beskriver främmandespråksinläring hos yngre elever (åk 1 – 5), samma fråga om ordinläring genom läsning av skönlitterära texter. Hon beskriver arbetet med berättelser och dikter skrivna för barn. Till skillnad från skönlitteratur skildrad i Ramos (2015) undersökning, har de skönlitterära texterna som hon granskar ofta en repetitiv aspekt vilket hjälper i ordinläring. Skönlitteratur för barn som inte erbjuder en tillräckligt informativ kontext som förklarar alla ord kan läsas några gånger vid olika tillfällen och bearbetas på sådana sätt som främjar en ordförståelse. Medan läraren högläser en text kan hen samtidigt förklara de nya (meningsbärande) orden med andra ord, kroppsspråk och möjligen en bild. En återkommande läsning av en berättelse eller en bok samt olika aktiviteter där eleverna kan använda de nya orden är också metoder som kan främja ordinläring (Sandström, 2011, s. 24–25, 60).

Day och Bamfort (2010) anger att den autentiska textens språk, som är för avancerat för inlärnarna, försvårar deras läsning. I sådana fall, menar de, är läsaren tvungen att återvända till avkodning av ord (2010, s.55). Å andra sidan anser Sandström (2011) att självständigt läsande av texterna inte är en direkt följd av automatiserad avkodning eller igenkännande av ord. Läsandet är, enligt forskaren, en konsekvens av själva ordkännandet och hörförståelsen som eleverna har tillägnat sig under tiden de lyssnade på någon annan som läste texten. Hon jämför utveckling av vokabulär i modersmålet och i ett främmande språk och drar en parallell mellan läsningen av berättelser till barn på deras modersmål, genom vilken de lär sig nya ord, och läsningen av berättelser på främmande språk vilket också visar en liknande ökning i ordförrådet (Robert & Neal, 2004 i Sandström, 2011, s. 24–25).

Feldmanis (2010) problematiserar användningen av skönlitterära texter som innehåller ord eller uttryck som är svåra att översätta för främmandespråksinlärnare på grund av att de är föråldrade. Hon föreslår ett noggrant val av modernare skönlitteratur (s. 102–103). Texterna med nyskapade ord eller så kallade nonsensord som inte finns i lexikon beskriver hon som utmanande men inte omöjliga att arbeta med i mellanstadiet (s. 107). Hon anser, på samma sätt som Day och Bamford (2010), att språket i de autentiska texterna kan och får anpassas till inlärnarnas språknivå. I en beskrivning av ett undervisningstillfälle som Feldmanis (2010) anger valdes de så kallade ”easy readers” som arbetsmaterial, skönlitterära böcker skrivna för dem som inte har engelska som sitt modersmål (s. 106–107). Även Duff och Malley (1996), som beskriver skönlitteraturens betydelse för inläring av ett främmande språk hos inlärnare i olika språknivåer, lyfter fram autentiska texters språk som en av svårigheterna vid inläring av det nya språket. De föreslår en anpassning till inlärnarnas språknivå genom ett noggrant val av skönlitteratur. De beskriver denna insats som svår och ibland omöjlig. En lösning som forskarna erbjuder är informationsutbyte elever emellan om textens innehåll och språk, om sina olika interpretationer av texten samt anpassning av arbetsuppgifterna som följer läsningen (Duff & Malley 1996, s. 8). Samma observation om svårigheten att anpassa text till elever finns i Sandströms studie (2011, s. 35). I de båda undersökningarna beskrivs det att de svårare texterna kan ha enklare följduppgifter och sätt att bearbeta dem.

Sandström (2011) skiljer också de vuxnas upplevelse av att inte förstå alla ord i en text och barnens upplevelse av samma situation. Hon beskriver att barnen inte har samma krav på att förstå alla ord i en berättelse. För dem är själva upplevelse av att lyssna på en bok som läses med inlevelse av en lärare i en trivsamt atmosfär redan en källa till njutning (2011, s. 47–48). Christie (2005) skriver att elevers tidiga möte med ett underhållande och tilltalande språk och ljud i dikter och berättelser, kan vara ett viktigt steg till utveckling av intresset för språkets kraftfulla potential (s. 205). Att autentiska texters språk upplevs som engelska ”på riktigt” är elevernas beskrivning angiven i Feldmanis undersökning (2010, s. 103). Hon skildrar de skönlitterära texternas språk som en tillgång som bör utnyttjas (s.109–110).

5.2. Vilka lärandemål täcker arbetet med skönlitterära texter i engelskundervisning?

Styrdokumentet *Lgr 11* anger riktningar angående vilka mål elever i mellanstadiet bör uppnå i engelska språket. I denna del av uppsatsen anges de förmågorna som undervisningen i ämnet engelska bör utveckla hos elever i grundskolan. Med det följer en granskning av i hur stor utsträckning arbetet med skönlitterära texter kan uppfylla dessa krav.

5.2.1. ”Elever ska kunna förstå och tolka innehållet i talad engelska och i olika slags texter”

Att elever ska kunna förstå innehållet i talad engelska innebär att engelska texter bör läsas högt och att det bör talas engelska i undervisningen. Sandström (2011) beskriver att skönlitterära texter ska högläsas av både lärare och elever vilket utvecklar elevernas hörförståelse (Sandström, 2011, s.25). Att träna sig i att lyssna och tolka innehållet i skönlitterära texter ingår i den delen av det centrala innehållet för mellanstadiet som beskriver de receptiva aktiviteter i engelskundervisningen (Skolverket, 2016b, s. 35).

Day och Bamfort (2010) anger i sin forskning att det bästa sättet att lära sig läsa de autentiska texterna är genom att läsa sådana texter (s.54). Det är ”det autentiska språket” som måste knäckas. Kursböckerna med enbart förenklade texter som kan främja flyt i läsningen (s. 55) och

underlätta förståelsen uppfyller inte helt det målet som anges i styrdokumentet (Sandström, 2011, s 104–105). Enligt det ska elever kunna förstå innehållet i olika slags texter (Skolverket, 2016b, s. 34). Arbete med de skönlitterära texterna som erbjuder en mångfald av olika genrer är en viktig del i uppfyllandet av det målet som anges i kursplanen för mellanstadieelever.

5.2.2. ”Elever ska kunna formulera sig och kommunicera i tal och skrift”

Styrdokumentets förslag för centralt innehåll i engelskundervisning i årskurs 4–6 är att kommunikationen kan omfatta ”ämnesområden välbekanta för eleverna, vardagliga situationer, intressen, personer, platser, händelser och aktiviteter”. Eleverna ska diskutera ”åsikter, känslor och erfarenheter”. Även samtal om ”levnadssätt, vardagsliv och sociala relationer i olika sammanhang och områden där engelska används” ingår här. (Skolverket, 2016b, s. 35).

Sandström (2011) anger att språket i textböckerna skiljer sig från språket eleverna i de yngre åldrarna (åk 1-5) använder i sin kommunikation och i aktiviteter (s. 20–22). Både hon och Feldmanis (2010) beskriver att ett arbete med skönlitterära texter valda med fokus på elevernas intresse och språk leder mot en tillämpning av det inlärd språket, även utanför klassrummet. Språket som används övas och blir kvar för fortsatt kommunikation. Den autentiska textens utmärkande drag att kommunicera mening till läsare, väcka känslor, engagera och motivera vilket skildras i samtida forskningen, inspirerar till samtal mellan läsarna. Bredden av teman som de skönlitterära texterna berör kan starta upp samtal om åsikter, känslor, erfarenheter, levnadsätt, vardagsliv och sociala relationer (Feldmanis, 2010, s.107–109, Thyberg, 2004, s. 216–217). En av de skönlitterära texternas karakteristik är att de är öppna för olika tolkningar vilket lockar fram interaktion mellan elever (Duff & Malley 2015 s. 6). Sandström (2011) och Feldmanis (2010) föreslår boksamtal som förs både på svenska och på engelska språket vilket kan hjälpa elever att våga uttrycka sina tankar. Samtidigt som de lyssnar på lärarens och andra elevers framförande på engelska kommer de själva att utvecklas och utmanas till större användning av engelska språket (Sandström, 2011, s. 128–131). Samtalen i samband med läsning av skönlitteratur kan vara olika och beröra olika aspekter av en text. Ett bra planerat samtal innan textläsning med bra avvägning även under själva högläsningen, kan handla om innehållet, egna tankar och idéer eller språket (Sandström, 2011, s. 23).

För att uppnå förmågan att formulera sig i skrift, som styrdokumentet anger, är olika laborationer med ord och meningar nödvändiga. Sandström beskriver aktivitet med diverse stationer ("learning centers") som en lärare kan organisera utifrån boken/texten de arbetar med, där sådana laborationer kan ta plats (Sandström, 2011, s. 136–138). Elever kan till exempel fortsätta skriva på en berättelse eller utforma ett brev/kort till en av karaktärerna med användning av de nya orden eller uttryck de har lärt sig (Sandström, 2011, s. 136–138). Elevernas dramatisering av en berättelse/saga är också en aktivitet som resulterar i inläring av nya ord och fraser som eleverna kan ta med sig vidare till kommunikationen i eller utanför klassrummet (Feldmanis, 2010, s.106).

5.2.3. "Elever ska utveckla förmåga att använda språkliga strategier för att förstå och göra sig förstådda"

En strategi som språkinlärare kan använda sig av för att förstå en text är att observera och följa bilderna som kommer med texten. Sandström (2011, s. 127–130) och Öz och Efecioglus (2015) stödjer i sin forskning användningen av barnböcker och grafiska romaner med bilder som korresponderar textens handling och stödjer förståelse. Båda källor anger att sådana böcker kan möjliggöra självständigt arbete med materialen. Detta är möjligt på grund av att arbete med barnböcker och grafiska romaner utvecklar metakognitiva strategier hos inlärare. Den utvecklingen är följd av en noggrann introduktion av läsmaterialet och dess aspekter där bild och ord följer och kompletterar varandra (Öz & Efecioglus, 2015, s. 76). Förutom att de underlättar förståelse av innehållet, främjar sådana böcker också ordgissning och länkning av ord till möjliga förklaringar. I de skönlitterära texterna är inte alla ord lika viktiga för förståelsen av helheten. Genom att möta den aspekten av språket kan elever utveckla förståelse att ord i texter kan ha större eller mindre roll som bärare av textens mening (Sandström, 2011, s. 113–114).

Hela klassens boksamtal med olika elevers tolkningar, slutsatser och kopplingar som har gjorts under läsning kan vara ett tillfälle för utveckling av textförståelse och ett sätt att förstå en text (Duff & Malley 1996, s. 8). Sandström (2011, s. 25) beskriver aktiviteten där lärare följer upp högläsning av en text genom kroppsspråk, andra ord eller bild som förklarar svåra ord. Genom det modellerar hon och lär eleverna spontant en språklig strategi att göra sig förstådd.

5.2.4. ”Elever ska kunna anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang”

Sandström (2011) beskriver att arbetet med skönlitterära texter kan leda till aktiviteter som utformning av brev, kort, dagböcker, dikter, berättelser och verbala aktiviteter som boksamtal, elevernas läsning av texter för varandra, drama, och lekar med användning av ramsor eller fraser (136–138). Sådant arbete erbjuder mycket träning i kommunikation och anpassning av språket och är inom ramarna för elevernas intresse och vardagsaktiviteter (Sandström, 2011, 20–22, Feldmanis, 2010, 107–108, Christie, 2005, s. 201–203). Sandström (2011) anger att arbetet med autentiska texter (och därmed även skönlitteratur) rätt anpassade till elevernas ålder, leder till utveckling av språk som kan användas i olika sammanhang i elevernas vardag (s. 20–22).

5.2.5. ”Elever ska kunna reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används”

Sista förmågan som anges i *Lgr11* diskuterades även tidigare under fördelarna av användning av skönlitterära texter i engelskundervisning. Gomez (2011) beskriver i sin artikel att skönlitteratur skriven av författare från andra delar av världen uppfyller åtskilliga utbildningsmål. Den utökar läsarnas kunskap om världen (s. 53) vilket är en grund för att kunna reflektera över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella företeelser i andra delar av världen. Skönlitteratur för barn återspeglar ett samhälle med dess frågor och företeelser och är ett fönster till en värld värdig att utforskas och reflekteras över.

6. Diskussion

I den här delen diskuteras metodvalen och resultatet. Metoddiskussion berör informationssökning och materialanalys. Resultatdiskussion redovisar och beskriver sambandet mellan resultatet, syftet och bakgrunden. Det diskuteras också vad studien kan användas till i yrkesverksamheten.

6.1. Metoddiskussion

Forskningsmaterialet granskad i denna uppsats rör användning av autentiska texter i inläring av ett främmande språk. Fokus har varit på engelskundervisning i årskurs 4–6 i grundskolan men granskningen har omfattat engelskundervisning från förskolan till högskolan. Eftersom min sökning gav ett begränsat utbud av undersökningar kring användning av skönlitterära texter i mellanstadiet, samt undervisningen av engelska som främmande språk, användes därför även andra källor i denna granskning. Det rör sig om en artikel och ett bokkapitel som beskriver språkinläring av engelska som andraspråk samt ett bokkapitel som rör språkundervisning av engelsktalande barn. Två av de källorna, den sistnämnda och artikeln, användes enbart som en jämförelse och har inte påverkat det slutgiltiga resultatet. Det har framförallt varit intressant att observera likheter i språkinläring i de olika undervisningssituationerna. Den tredje källan, ett bokkapitel om undervisning av engelska som andraspråk, har använts främst för beskrivning av svårigheterna som en inlärare kan möta i språkinläring genom skönlitteratur. De svårigheterna rör främst läsning och förståelse av skönlitterära texter. Frågan är i vilken utsträckning en källa som beskriver inläring av andraspråk kan vara pålitlig när den används i granskning av undervisningen i främmande språk? Kan det dras en parallell mellan andra- och främmandespråksundervisning? I denna granskning har det hittats likheter i de olika undervisningssituationerna. Framförallt påstår båda källorna att barnböcker är ett bra arbetsmaterial i undervisningen av ett nytt språk. De kan effektivt användas i både främmande- och andraspråksundervisning. Det som mest ifrågasätts i de källorna som rör undervisning av andraspråk är användning av skönlitteratur hos äldre inlärare.

Användning av skönlitteratur är en del av språkundervisningen från förskoleålder till högskola. Samtida forskning av det området omfattar hela den vidden av utbildningen. Idéer beskrivna i

forskningsmaterialen som behandlade engelskundervisning i högre utbildningar var användbara för uppsatsen i den utsträckning de kunde appliceras till mellanstadieåldern. Aspekter om skönlitteraturens betydelse och metoder i språkundervisning var tillräckligt allmänna att de skulle kunna förenklas och anpassas till årskurs 4–6. Sammanställningen av de högre och de lägre utbildningsnivåerna erbjöd olika idéer och skapade en enhetlig bild om viktiga aspekter angående arbetet med skönlitteratur i mellanstadiet.

Den första forskningsfrågan fokuserade på för- och nackdelar i användningen av skönlitterära texter i språkundervisning. Samtidigt har uppsatsen försökt beröra de så kallade förenklade texterna i skolböcker. Detta har medfört ett bredare perspektiv över för- och nackdelar i användningen av båda materialen. Urvalet av de texterna som granskades har påverkat uppsatsens resultat genom att de för- och nackdelarna av arbetet med skönlitterära texter uppsatsen skildrade, var de som forskningsmaterialet koncentrerade sig på. Undersökningar av autentiska texter i forskningsmaterialet var mest fokuserad på skönlitteratur vilket avgjorde valet av ämne för denna uppsats. Min första tanke var att granska användningen av autentiska texter som även skulle innefatta andra typer av texter (till exempel faktatexter). Skönlitteraturens autenticitet och kraft som skildras i de utvalda texterna och som kan utföra en potential för engelskundervisning, inspirerade till granskning av enbart skönlitterära texter.

Mina egna erfarenheter av arbetet med kursböcker i grundskolan är positiva men ett möte med det alternativa sättet att undervisa i engelska har lämnat ett positivt intryck på mig. På grund av den erfarenheten samt den positivt laddade benämningen ”autentiskt” som följer begreppet skönlitterära texter, förväntades en positiv attityd mot dessa i de forskningsmaterialen som granskades. Denna positiva inställning har jag försökt sätta i relation till annan forskning vilken problematiserar användningen av skönlitteratur i engelskundervisning.

6.2. Resultatdiskussion

En del av syftet med denna uppsats är att granska hur användning av skönlitterära texter i engelskundervisning behandlas i forskningen. Forskningsresultat från olika utbildningsnivåer relaterades till varandra för att därigenom klarlägga en bild av de viktiga aspekterna angående

undervisning i främmande språk genom skönlitteratur med fokus på årskurs 4–6. Jag har valt att skildra fem olika teman under forskningsfrågan om för- och nackdelar av arbetet med skönlitteraturen. Under varje tema anges och jämförs ställningstaganden som framgick i forskningsresultaten som granskades. De texterna som behandlade användningen av de skönlitterära texterna i årskurserna 1–5 i grundskolan har visat en mycket positiv inställning till engelskundervisning genom skönlitteratur. Deras författare lyfter fram skönlitteraturens fördelar och de möjliga nackdelarna försöker de lösa genom att erbjuda en bra arbetsmetod, bättre planering och förberedelse inför lektionen samt rätt val av skönlitteratur. De anser att arbetet med skönlitteratur har mer fördelar än nackdelar och att det följer de krav som anges i styrdokumentet (Feldmanis, 2010, s. 110).

Forskningsartikel skriven av Ramos (2015) granskar slumpmässig inläring av ord genom arbetet med texter. Hans granskning omfattar olika undersökningar gjorda av andra forskare vid olika tillfällen. De som inkluderas i uppsatsen omfattar högskolestudenter på olika nivåer i engelska (dock inte på avancerad nivå) (s. 161). Ramos (2015) ifrågasätter de skönlitterära texternas lämplighet som undervisningsmaterial i de fallen. Det som, i detta forskningsmaterial, var relevant för min uppsats som fokuseras på årskurs 4–6, är högskolestudenternas lägre språknivåer. I Day och Bamfords (2010) granskning handlar det om inlärare i olika åldrar (tonåringar och vuxna) på låg- och mellannivå i engelska. Ramos (2015) samt Day och Bamford ställer skönlitterära texters positiva aspekter vid sidan av det som upplevs vara negativt i en situation av andraspråksinläring. Skönlitteraturens språk och form som bedöms vara för svår för andraspråksinlärare ställs emot skönlitteraturens förmåga att motivera, kommunicera med läsaren och vara källa till ett relevant språk. De karaktärsdragen av skönlitterära texter jämförs med de förenklade texternas enkelhet som tilltalar andraspråksinlärare med sitt fokus på deras språkmöjligheter. En sådan inställning i forskningen som omfattar ungdomar i övre tonåren och unga vuxna som inte har uppnått en avancerad nivå i sitt andraspråk, är förståeligt. En likadan inställning skulle kunna förväntas även i främmandespråksundervisning. Skönlitteraturen som användes i inläring av andraspråksinlärnarna var skriven för ungefär lika gamla engelsktalande läsare med mycket högre språknivå. Även källor som beskriver språkundervisning i främmande språk beskriver samma svårighet vid valet av skönlitteratur. Samtidigt var det intressant att observera en annan attityd mot språkinläring genom skönlitteratur i undersökningar som omfattade unga elever. Day och Bamford (2010, s. 58) pekar ut barnböcker som lämpliga för språkinläring. Sådan skönlitteratur kan dock, på grund

av sitt innehåll, inte användas i språkundervisning där inlärarna är mycket äldre än dem som böckerna är riktade till.

Öz och Efecioglu (2015) beskriver i sin artikel de positiva aspekterna i användningen av grafiska romaner i språkundervisning. Språkinlärare som ingick i deras forskning är 56 internationella elever i ålder 15–16 år med erfarenhet av traditionell skönlitteraturundervisning i ämnet engelska (s. 75). Öz och Efecioglu (2015) beskriver att grafiska romaner gynnade inläringen särskilt för de eleverna som upplevde svårighet vid inläring av engelska språket. Det som är intressant i denna artikel är att det anges att kursplanen i engelska som styrde elevernas engelskundervisning, rekommenderar i största omfattning skönlitteraturundervisning (s. 80) – vilket inte är detsamma som språkundervisning genom skönlitteraturen (Duff & Malley, 1996, s. 3). Det jag vill föra fram här är att det framgår i artikeln att arbetssättet i engelskundervisningen inte var anpassad till inläring av språk utan till litteraturundervisning. Arbete med de grafiska romanerna gynnade elevernas språkutveckling också på grund av en noggrann introduktion av det materialet och arbetssättet (s.78), vilket är lika viktigt för språk- och metakognitiv utveckling.

Den andra forskningsfrågan relateras till syftet genom att granskningen fokuseras på skönlitteraturens relevans för engelskundervisning i grundskolans mellanstadium. Vägen till att upptäcka detta gick genom parallellgranskning av styrdokumentet och den utvalda forskningslitteraturen. Uppsatsen lyfte fram förmågorna inom ämnet engelska som elever i grundskolan förväntas utveckla. Samtidigt skildrades de aspekterna av skönlitteratur som korresponderade med förmågorna.

Skönlitteraturen som ifrågasätts som ett lämpligt arbetsmaterial, i de utvalda forskningsmaterialen, är skriven för engelsktalande äldre tonåringar eller vuxna läsare vars språk är mer utvecklat. Medan dess innehåll är i nivå med de äldre inlärarna är dess språk på en mycket högre nivå än vad inlärarna behöver. Samtidigt är de äldre inlärarnas sätt att ta till sig en text där de inte förstår alla ord annorlunda. De har större behov att förstå alla ord i en text och har inte samma förmåga som barn att ta in och njuta av själva stämningen av en berättarstund. Användning av de skönlitterära texterna skrivna för engelsktalande barn, rekommenderas i de utvalda forskningsmaterialen. Sådan skönlitteratur kan framgångsrikt

användas i de yngre åldrarna. Då är gapet mellan engelsktalande läsare och främmandespråksinlärare inte så stor, varken när det gäller deras intressen eller språknivå. Texterna med rätt innehåll har även ett språk som främjar utveckling av det främmande språket hos eleverna. Det medför att en tidig introduktion av skönlitteratur inte behöver utgöra hinder i språkinläring. Den kan istället skapa en utveckling av det främmande språket som liknar det naturliga sättet av språkutveckling genom litteraturen i det egna modersmålet.

Resultatet av denna studie visar att språkinläring genom skönlitteratur rör flera olika aspekter samtidigt. Arbetet med skönlitteraturen i engelskundervisning i mellanstadiet kan erbjuda en spännande undervisning men den kräver mycket mer tid och kraft av en lärare. Kravet att uppfylla alla mål, hinna med all dokumentation och arbete utöver undervisning är hög. Även de mest entusiastiska lärarna har sina begränsningar. Att skapa extra arbete istället för en undervisning där man följer kursböcker som ändå någorlunda når målet med kursen, kan kännas onödigt. Arbete med skönlitteratur kräver mer planering och förberedelse samt att man känner elevgruppen som undervisas. Bedömningen av individuella framsteg kan vara svårare samtidigt som det krävs en ständig översikt över kursplanens mål. Däremot kan mängden av förberedande arbete med tiden avta. Allt material, bilder, idéer för aktiviteter och tankar om en bok/text kan sparas och återanvändas i en annan klass. En viss anpassning kan ske men det mesta av det förberedande arbetet har gjorts efter första mötet med boken/texten.

Arbete med autentiska texter är en möjlighet att introducera elever i det autentiska språket som de kommer att möta i senare utbildning eller i kommunikation med engelsktalande personer. Att möta skönlitterära engelska texter för sent i sin utbildning, kan innebära att eleverna upplever ett för stort glapp i sin kunskap i engelska, när de för första gången möter sådana texter. Arbetet enbart med de förenklade texterna i tidig ålder medför att eleverna vänjer sig vid deras enkla byggnad. Den blir en modell för språk- och meningsbyggnad som sedan förväntas. Då kan mötet med de autentiska texterna senare frambringa svårighet. Att börja knäcka koden av det autentiska språket tidigt är en fördel som förbereder elever för ett verkligt och levande språk som finns där ute i den engelsktalande världen.

6.3. Framtida forskning

Genom denna studie har det uppmärksammats att många lärare i svenska skolor väljer att i engelskundervisning enbart använda kursböcker som arbetsmaterial. Enbart lärare som känner sig säkra på sin engelska använder sig av skönlitteratur. Det har också uppmärksammats att lärare som har haft möjlighet till fortbildning i arbetet med skönlitteratur, har ändrat sin inställning och börjat arbeta med skönlitteratur (Feldmanis, 2010). Det vore därför intressant att undersöka vad som gjorde att de fortbildade lärarna ändrat inställning till sin egen förmåga att undervisa med hjälp av autentiska texter samt att de verkar ha styrkt sitt självförtroende att själva våga använda skönlitteratur i sin undervisning. Det skulle också vara intressant att få veta på vilket sätt de har organiserat och integrerat arbetet med skönlitteratur med den övriga arbetsmängden.

7. Referenser:

Candlin, C. N. & Hall, D. R. (Red.). (2015). *Research and Practice in Applied Linguistics. Literature in Language Education*. (2. uppl.). New York: Palgrave Macmillan.

Christie, F. (2005). *Language Education in the Primary Years*. Sydney: University of New South Wales.

Day, R. R. & Bamford, J. (2010). *Extensive Reading in the Second Language Classroom*. Cambridge: University Press.

Duff, A. & Maley, A. (Red.). (1996). *Resource Books for Teachers. Literature*. Oxford: Oxford University Press.

Feldmanis, S. (2010). Barnlitteratur i det engelskspråkiga klassrummet. I Vannestål, M. E. & Lundberg, G. (Red.). (2010). *Engelska för yngre åldrar*. (s. 100-111). Lund: Studentlitteratur.

Gomez, R. L. F. (2011). *Fostering Intercultural Communicative Competence Through Reading Authentic Literary Texts in an Advanced Colombian EFL Classroom: A Constructivist Perspective*. 14(1), ISSN 1657-0790. Bogotá, Colombia. s. 49-66.

Ramos, F. D. R. (2014). Incidental Vocabulary Learning in Second Language Acquisition: A Literature Review. *Issues in Teachers' Professional Development*, 17(1), 157-166. <http://dx.doi.org/10.15446/profile.v17n1.43957>.

Sandström, K. (2011). *Kidworthy Works*. Lund: Studentlitteratur AB.

Skolverket. (2016b). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Stockholm: Skolverket.

Thyberg, A. (2004). What is the Link between the Ideals of a Liberal Education and the Reading of Literature in English. I Ringqvist, E. L. & Valfridsson, I. (Red.). *Forskning om undervisning i främmande språk*. (s. 215-224). Växjö: Acta Wexionensia.

Öz, H. & Efecioglu, E. (2015). Graphic novels: An Alternative Approach to Teach English as a Foreign Language. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 11(1), 75-90.

Bilaga: Översikt över analyserat material

Författare Titel Tidskrift Publiceringsår Land Databas	Syfte	Design Urval Datainsamling	Teoretisk bakgrund	Resultat	Använt i syfte:
Candlin, C. N. & Hall, D. R. Research and Practice in Applied Linguistics 2015 USA	Att detaljera det som är känt om skönlitteraturens språk, läsning av skönlitteratur, användning av skönlitteratur i språkundervisning samt om utveckling av interkulturell kompetens.	Forskning om applicerad lingvistik och dess praktiska applicering i professionen.		Trots skönlitteraturens popularitet är dess betydelse för språk- undervisning och språkutveckling inte tillräckligt förstådd.	Beskriva skönlitteraturens betydelse allmänt och i språk- undervisning.
Christie, F. Language Education in the Primary Years 2005 Australia	Att erbjuda ledning i språkundervisning och språkpedagogik.	Sakdiskussioner ur grundskollärarens och elevernas synvinkel.	Socio-lingvistiskt perspektiv	Språket är komplext och det formar hjärnan i dess kritiska utvecklingsperiod i barndomen.	Betydelse av skönlitteratur i språk- undervisning i tidig ålder.
Day, R. R. & Bamford, J. Extensive Reading in the Second	Att erbjuda forskningsresultat, teorier och erfarenhet som hjälp för de problem som kan	Praktiska analyser av extensiv läsning i språkundervisning.		Lärare behöver ha förståelse om främmandespråk- läsningens och läsmaterialens natur samt	Nackdelar i användningen av skönlitteratur i språk- undervisningen.

Language Classroom 2010 England	uppstå i språkundervisning en och utbildningen av språklärare.			kunskap om utveckling av lässtrategierna.	
Duff, A. & Maley, A. Resource Books for Teachers. Literature 1996 England	Att erbjuda idéer för undervisning i engelska som främmande språk med skönlitteratur som resurs och källa.	Boken består av 4 delar. Varje del erbjuder ett sätt att arbeta med skönlitteratur som är anpassad till en viss kunskapsnivå.		Litteratur är en rik resurs för språkundervisning. Val av litteraturen samt arbetssätt måste anpassas till elevernas kunskapsnivå.	Vikten av att anpassa skönlitterära texter till elevernas kunskapsnivå samt betydelsen av skönlitteratur för en levande språkundervisning.
Gomez, R. L. F. Fostering Intercultural Communicative Competence Through Reading Authentic Literary Texts in an Advanced Colombian EFL Classroom: A Constructivist Perspective 2011	Att visa resultat av en empirisk studie som undersökte arbetet med skönlitterära texter och de konstruktivistiska metoderna.	Empirisk och kvalitativ studie där kombinerades användningen av skönlitterära texter i undervisning av engelska som främmande språk samt användning av 4 konstruktivistiska metoder.	Konstruktivistiska metoder	Användningen av skönlitteratur i undervisning av engelska som främmande språk främjar kommunikation mellan elever samt skapar kunskap om kultur genom social interaktion.	Arbetet med skönlitteratur är en viktig del i utveckling av interkulturell kompetens hos elever.

Columbia Eric					
Ramos, F. D. R. Incidental Vocabulary Learning in Second Language Acquisition: A Literature Review Issues in Teachers' Professional Development 2014 USA Eric	Att visa resultat av litteraturstudier som rör ordinläring genom läsning och lyssnande.	Litteraturstudie där undersökningar analyseras. Undersökningar omfattar inläring av nya ord genom läsning och lyssnande av olika texter.		L2 inlärare utvecklar sin vokabulär genom att bli utsatta för nya ord i informativa kontexter. Skönlitterära texter erbjuder inte alltid tillräckligt informativ kontext för att inlärare ska ha nytta av den i sin ordinläring.	Skönlitteratur för vuxna är inte lika bra arbetsmaterial som skönlitteratur för barn.
Sandström, K. Kidworthy Wo rks 2011 Sverige	Att erbjuda en modell för undervisning i främmande språk för elever från förskoleålder till årskurs 5 i grundskola.	Denna bok är en samling av olika idéer och metoder som är produkt av en lång utbildning och erfarenhet i främmandespråk- undervisning.		Användning av åldersanpassad skönlitteratur i främmandespråk- undervisning erbjuder ett effektivt och motiverande sätt att undervisa yngre elever.	Idéer och metoder i arbete med främmande- språk- undervisning.
Feldmanis S.	Att erbjuda metoder och	Urval ur samlade studenternas arbete		Användning av skönlitteratur i	Metoder och idéer för

<p>Barnlitteratur i det engelskspråkiga klassrummet</p> <p>Engelska för yngre åldrar</p> <p>2010</p> <p>Sverige</p>	<p>erfarenhet av de lärarna som undervisar i engelska som främmande språk genom användningen av skönlitteratur.</p>	<p>och tankar uppdelade i tre huvudsakliga områden: rim och ramsor, enklare böcker med huvudfokus på illustrerade bilder samt längre texter med få bilder.</p> <p>Studien omfattar elever i de tidigare skolåren (år 3-6).</p>		<p>engelsk-undervisning stimulerar till lustfyllt lärande och språklig självförtroende.</p>	<p>undervisning av engelska som främmande språk i mellanstadiet.</p>
<p>Thyberg, A.</p> <p>What is the Link Between the Ideals of a Liberal Education and the Reading of Literature in English?</p> <p>Forskning om undervisning i främmande språk</p> <p>2004</p> <p>Sverige</p>	<p>Att diskutera litteraturens möjlighet att skapa empati och kritisk tänkande hos läsarna.</p>	<p>Kvalitativ, empirisk studie om litteraturens påverkan på läsarna. Studien omfattar elever i ålder 17-19 år.</p>		<p>Skönlitteraturen kan hjälpa läsarna att utveckla förmågan att se bortom situationens ytliga händelser och bli mer kritiska och reflektiva.</p>	<p>Studiens resultat jämfördes med Christies och Sandströms erfarenheter som beskriver liknande litteraturens påverkan hos de yngre eleverna.</p>
<p>Öz, H. & Efecioglu, E.</p>	<p>Att ta fram resultat av en studie där</p>	<p>Datainsamling skedde genom semistrukturerade</p>		<p>Användningen av den grafiska romanen stödjer</p>	<p>Barnböcker åtföljs ofta av bilder. I denna</p>

<p>Graphic Novels: An Alternative Approach to Teach English as a Foreign Language.</p> <p>Journal of Language and Linguistic Studies 2015 Turkiet</p>	<p>betydelsen av grafiska romaner för undervisning i engelska som främmande språk undersöktes.</p>	<p>intervjuer och tester. Studien omfattar elever i ålder 15-16 år.</p>		<p>förståelse, möjlighet till slutledning, utveckling av vokabulär och strategierna för språkinläring.</p>	<p>studie förklarades bildernas potential i inläring av ett främmande språk.</p>
---	--	---	--	--	--